Anatomi Öz-yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Anatomi Öz-yeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15945

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Anatomi Öz-yeterlik Ölçe?i, ö?rencilerin anatomi dersine yönelik bili?sel ve duyu?sal özelliklerini, özellikle de bu alandaki bilgi birikimine ve uygulama becerilerine olan güven düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, 2006 y?l?nda Dilber Bahçeci taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçek, bireylerin anatomik bilgiyi günlük ya?am becerilerine dönü?türme ve akademik ba?ar?ya yönelik öz-yeterlik alg?lar?n? de?erlendirmektedir. Ölçek, geçerlik ve güvenirlik çal??malar?n?n ard?ndan üç alt boyutta toplam 26 maddeden olu?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik, Anatomi, E?itim Psikolojisi, Akademik Ba?ar?, Güvenirlik, Faktör Analizi, Psikolojik Ölçek.

Yazarlar

Dilber POLAT (Sorumlu Yazar), D. Bahçeci (Ölçek Geli?tirme).

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, üniversite düzeyinde anatomi dersi alan ö?rencilerin bu derse yönelik sahip olduklar? öz-yeterlik inançlar?n? ve bu inançlar?n bili?sel ve duyu?sal etkilerini tespit etmektir. Ölçek, ö?rencilerin anatomik bilgiye ne kadar güvendiklerini ve bu bilgiyi prati?e dökebilme yeteneklerini ne ölçüde alg?lad?klar?n? belirlemeyi hedefler. Elde edilen veriler, e?itim programlar?n?n ve ö?retim yöntemlerinin geli?tirilmesine rehberlik edebilir.

Yap?

Anatomi Öz-yeterlik Ölçe?i, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Kuram?'nda tan?mlanan öz-yeterlik kavram?n? temel almaktad?r. Ölçek, bireyin belirli bir alandaki görevleri ba?ar?yla yerine getirme yetene?ine olan ki?isel inanc?n?, spesifik olarak da anatomi bilgisi ve becerileri ba?lam?nda ölçmektedir. Ölçek, yap?lan faktör analizi sonucunda üç ayr? alt boyutta yap?land?r?lm??t?r:

Anatomide Bilgi Birikimine Güven Duygusu: Bireyin sahip oldu?u teorik anatomik bilgiye ne kadar güvendi?i ve bu bilgiyi hat?rlama/kullanma yetene?i.

Anatomi Konusundaki Uygulama Becerisinin Fark?nda Olma: Anatomik bilgiyi pratik durumlarda kullanabilme ve uygulamal? becerilere sahip olma alg?s?.

Anatomide Teorik Bilgiyi Ya?am Becerisine Dönü?türme: Ö?renilen anatomik bilgileri günlük

ARABPSYCHOLOGY.COM

ya?amdaki durumlar? anlama ve yorumlama yetene?i.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme sürecinde ba?lang?çta öz-yeterli?i etkiledi?i dü?ünülen 35 madde olu?turulmu?tur. Bu maddelerin yap?, kapsam ve dil geçerli?ini sa?lamak amac?yla uzman görü?üne ba?vurulmu?tur. Uzman heyeti; bir Türkolog ve iki alan e?itimcisinden olu?mu?tur. Uzman görü?leri do?rultusunda baz? maddelerin ifadeleri yeniden düzenlenmi?, baz?lar? ise tamamen ölçekten ç?kar?lm??t?r.

Bu ön geçerlik çal??mas? sonucunda taslak ölçek 30 maddeye indirilmi?tir. 30 maddelik taslak ölçe?in geçerlik analizleri kapsam?nda, maddeler aras? uyumun bir göstergesi olan **Cohen Kappa katsay?s?** 0,74 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, maddeler aras?ndaki uyumun kabul edilebilir bir düzeyde oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, faktör analizi sonras?nda kalan 30 madde üzerinden yürütülmü?tür. ?ç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach's Alpha (α)** de?eri 0,84 olarak hesaplanm??t?r. Bu katsay?, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? alt boyutlar? için de tutarl? sonuçlar verdi?ini ortaya koymu?tur. Elde edilen bu yüksek güvenirlik katsay?s?, Anatomi Öz-yeterlik Ölçe?i'nin akademik ara?t?rmalarda kullan?labilecek sa?lam bir ölçüm arac? oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçekteki 30 madde, yap?sal geçerli?i belirlemek amac?yla faktör analizine tabi tutulmu?tur. Analiz sürecinde, madde yük de?eri 0,40'tan dü?ük olan maddeler ile ayr??mam?? maddeler (yük de?erleri aras?ndaki fark?n 0,10'dan dü?ük oldu?u maddeler) ölçekten ç?kar?lm??t?r.

Bu eleme süreci sonucunda, ölçek toplam 26 maddeye indirilmi? ve üç alt boyuttan olu?an net bir yap? ortaya ç?km??t?r. Bu 26 maddenin 6 tanesi olumsuz ifade (ters puanlama gerektiren) ve 20 tanesi olumlu ifadeden olu?maktad?r. Faktör yap?s? ve madde da??l?m? a?a??daki gibidir:

1. Alt Boyut: Anatomide bilgi birikimine güven duygusu: M13, M14, M15, M16, M17, M18, M21, M22, M23, M24, M26 (11 Madde)

2. Alt Boyut: Anatomi konusundaki uygulama becerisinin fark?nda olma: M5, M7, M8, M9, M19, M20, M25 (7 Madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM

3. Alt Boyut: Anatomide teorik bilgiyi ya?am becerisine dönü?türme: M1, M2, M3, M4, M6, M10, M11, M12 (8 Madde)

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (5'li derecelendirme)

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Anatomi Dersi Alan Ö?renciler (Yüksekö?retim)

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri (Genç Yeti?kin)

Nüfus Detaylar?: Sa?l?k ve e?itim alanlar?nda anatomi e?itimi alan yüksekö?retim ö?rencileri.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar, her bir ifadeye ne s?kl?kta kat?ld?klar?n? 5'li Likert tipi bir ölçek üzerinde belirtirler. Puanlama, olumlu ve olumsuz maddeler için tersine çevrilmi? derecelendirme kullan?larak yap?l?r.

Derecelendirme:

Olumlu maddeler (M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M10, M11, M12, M13, M14, M17, M18, M19, M20, M24, M25, M26):

Hiçbir zaman (1 Puan)
Nadiren (2 Puan)
Bazen (3 Puan)
Ço?u zaman (4 Puan)
Her zaman (5 Puan)

Olumsuz maddeler (M9, M15, M16, M21, M22, M23):

Her zaman (1 Puan)
Ço?u zaman (2 Puan)
Bazen (3 Puan)
Nadiren (4 Puan)
Hiçbir zaman (5 Puan)

Anahtar Kelimeler

Ölçme ve De?erlendirme, Öz-yeterlik, E?itim Bilimleri, Yüksekö?retim, Güvenirlik Katsay?s?,

ARABPSYCHOLOGY.COM

Cronbach's Alpha, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

?leti?im E-posta Adresleri: d.polat218@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2006 y?l?nda bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Dilber POLAT ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m izni ve ücret bilgileri için sorumlu yazar?n e-posta adresi kullan?labilir. Ölçe?in orijinal Word belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir.

Orijinal ölçek doküman? (DOCX format?nda) buradan indirilebilir: anatomi-oz-yeterlik-olcegi-toad.docx

Kaynaklar

Bahçeci, D. (2006). *Anatomi dersinde portfolyo kullanman?n ö?rencilerin bili?sel ve duyu?sal özellikleri üzerine etkisi* (Yay?nlanmam?? doktora tezi). Gazi Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Anatomi Öz-yeterlik Ölçe?i Maddeleri

A?a??da ölçe?in alt boyutlar? ve baz? örnek maddeleri sunulmu?tur. Ölçek, toplam 26 maddeden olu?maktad?r.

1.Alt boyut: Anatomide bilgi birikimine güven duygusu: M13, M14, M15, M16, M17, M18, M21, M22, M23, M24, M26

2.Alt boyut: Anatomi konusundaki uygulama becerisinin fark?nda olma: M5, M7, M8, M9, M19, M20, M25

3.Alt boyut: Anatomide teorik bilgiyi ya?am becerisine dönü?türme: M1, M2, M3, M4, M6, M10, M11, M12

Örnek Baz? Maddeler:

M13. Anatomi bilgilerim sayesinde, vücudumdaki de?i?ikliklerin nedenini bilirim.

ARABPSYCHOLOGY.COM

M18. Anatomi dersinde ö?rendiklerimi ders d???nda ba?ka arkada?lar?mla tart???r?m.
M9. Anatomi bilgisi gerektiren bir durumla kar??la?t???mda tela?a kap?l?r?m.
M5. Anatomi bilgilerim ki?ili?imde olumlu de?i?ikler sa?lamaktad?r.
M22. Bir yerim a?r?d???nda uyaran?n hangi organ?mdan geldi?ini bilirim
M23. Anatomi çal???rken kendime olan güvenimin azald???n? fark ederim.

Derecelendirme Notu: Olumlu maddeler (M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M10, M11, M12, M13, M14, M17, M18, M19, M20, M24, M25, M26) (1) Hiçbir zaman'dan (5) Her zaman'a do?ru puanlan?rken, Olumsuz maddeler (M9, M15, M16, M21, M22, M23) (1) Her zaman'dan (5) Hiçbir zaman'a do?ru ters puanlanmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM